

TESI napló – Módszertani szempontok

A testnevelésórák tanulási folyamatának bizonyos meghatározó elemeit a tanulók által folyamatosan, füzetben rögzített feljegyzésekkel, naplóként is nyomon követhetjük. A tradicionális szokások szerint a tanár az óra végén összefoglalja a tanultakat, majd elengedi a tanítványokat az öltözőbe. Habár ez fontos része az óra vagy edzés lezárásának, de sokkal hatékonyabb, ha a foglalkozáson történtek kiemelkedő epizódjait kérdések mentén a tanulók jegyzik fel maguknak. Ez történhet alkalmasszerűen a pedagógus által kiosztott munkalapokra, de célszerűbb egy testnevelésórai füzetet állandósítani, amely így egy egész év vagy több év történéseit is tartalmazhatja napló formájában.

Szervezési szempontból a napló kitöltésére érdemes a tanórákon némi időt szánni. A befejező részből időnként 3-5 perc felhasználása nem sok idő, és a füzet- és íróeszköz-kiosztás, illetve -összeszedés szokásának kialakítása nagyban gyorsítja a folyamatot (az íróeszközöket érdemes kis műanyag dobozban tartani). A füzeteket az óra elején is felhasználhatjuk, például úgy, hogy a tanuló rögzíti, mit szeretne elérni az óra végére az adott tanulási cél kapcsán, vagy a magatartásával hogyan fogja támogatni a rendezett óralebonyolítást.

A tanulói TESI napló vezetése kiváló lehetőséget kínál arra, hogy a diákok lejegyezhessek például:

- A tanórákkal kapcsolatban:
 - milyen célokkal dolgoznak a tanórákon,
 - mit tanultak aznap vagy az elmúlt órákon,
 - miben éreznek fejlődést, miben kell még gyakorolniuk,
 - milyen sikerességgel végeztek el egy adott feladatot (pl. hányszor találtak célba),
 - hol tartanak az adott témakör kijelölt értékelési feladataiban,
 - gyakoroltak-e a tanórán kívül, ha igen mit és hogyan,
 - milyen érzéseik voltak az adott tanórával kapcsolatban,
 - kivel dolgoztak együtt és milyen volt a közös munka,
 - milyen smile-val vagy számmal értékelik az adott tanóra érdekességét, élményeit,
 - mennyire volt nehéz az adott tanóra számukra,
 - mely feladatok voltak a kedvenceik vagy melyek nem tetszettek és miért,
 - melyik feladatot és hogyan változtatnának meg az adott tanórán és miért,
 - milyen szabályokat fognak betartani az órán,
 - felmerült-e valamilyen erkölcsi dilemma a tanórán.
- A tanórákon kívül, az egészségtudatos életvezetés érdekében:
 - milyen játékokat játszottak vagy milyen sportot végeztek szabadidejükben,
 - mennyire aktívan töltötték a szüneteket, a hétvégét, mit csináltak közben,
 - hogyan fejlesztették fittségi állapotukat, hogyan edzették magukat,
 - hol tartanak a saját edzésprogramjukkal,
 - hogyan növelték fizikai aktivitási szintjüket,
 - milyen mozgásos élményeik voltak egy-egy különleges alkalommal (pl. korcsolyázás, sítábor, evezőtábor),
 - milyen sporteseményt néztek meg online vagy a televízióban,
 - milyen szervezett sporttevékenységekben vettek részt,
 - milyen sporteredményeket értek el.

A fenti kérdések áttekintésével jól látszik, hogy a módszer az ismeretrendszer bővítését, az érzelmi és szociális fejlesztés megjelenítését, erkölcsi-etikai problémákkal kapcsolatos véleményformálást, az

egészségtudatos magatartásformák nyomon követését, a testkultúra értékeinek közvetítését egyaránt segíti. Fontos eszköznek tartjuk a testnevelés, testmozgás és sport jelentőségének hosszú távú tudatosításában, az elköteleződésben.

A tanulói feljegyzésekkel, naplóval kapcsolatban nagyon körültekintően kell eljárunk, ha azt értékelési módszerként kívánjuk felhasználni. Ezek a munkák lehetnek egy nagyobb egység, például egy tanulói projekt vagy portfólió részei, amely így a nagyobb egység értékelésébe számít bele. Fontosnak tartjuk, hogy a tanítványok szeressék vezetni a TESI naplójukat. Adjanak neki egyéni stílust, dekorálják számukra kedves módon, ezért a szöveges részek mellett rajzok is bekerülhetnek a füzetbe. Ez természetesen nem testnevelésórai feladat, heti-kétheti rendszerességgel vigyék haza a füzetüket, mutassák meg a szüleiknek, és nyugodtan írjanak bele feljegyzéseket.

Olyan közeget kell teremtenünk, ahol őszintén, nyíltan, frusztráció nélkül írhatják le gondolataikat, érzéseiket, véleményüket. A pedagógus visszacsatolása ez esetben is nélkülözhetetlen, amelyet a bejegyzések ellenőrzése, elolvasása és nagyon rövid, akár egyszavas értékelése (pl. kiváló, nagyszerű) kövessen.

Technikailag érdemes a füzeteket bent tartani a tanáriban, az iskolában, így az nem marad otthon, azonnal és bármikor hozzáférhető. Ugyanakkor ezekben a füzetekben egy sor személyes információ is megjelenik, amelyet fokozott gondossággal kell kezelnünk. Értékelésekor elsősorban az ellenőrző lista a javasolt adatgyűjtési eljárás, amellyel csak azt ellenőrizzük, hogy bizonyos elemeket, naplórészeket elkészített a tanuló vagy sem. Minőségi értelemben nem javasoljuk érdemjeggyel ellátni a füzetet.

Javasolt adatgyűjtési eljárások

- ellenőrző lista
- értékelőskála
- pontozás